

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Lesní mateřská škola Pecka

Frenštát pod Radhoštěm

2. revize

Rostu z Pecky

OBSAH

1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika školy.....	4
2. 1. Principy a filozofie LMŠ Pecka.....	4
3. Podmínky vzdělávání	5
3. 1. Materiální podmínky	5
3. 2. Životospráva	6
3. 3. Psychosociální podmínky	7
3. 4. Řízení mateřské školy.....	10
3. 5. Personální zajištění	10
3. 6. Spolupráce s rodiči	12
3. 7. Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	12
3. 8. Podmínky vzdělávání dětí nadaných	13
3. 9. Podmínky a popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	14
3. 10. Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka a dětí s odlišným mateřským jazykem	14
4. Organizace vzdělávání	15
4. 1. Přijímání dětí do LMŠ Pecka.....	15
5. Charakteristika vzdělávacího programu	15
5. 1. Metody a formy vzdělávání	17
6. Vzdělávací obsah	19
6. 1. Rostu z Pecky	19
6. 2. Slavnosti a svátky	21
6. 3. Roční období v přírodě a ve městě	23
6. 4. Svět lidí.....	25
7. Evaluace	27
7. 1. Evaluace dětí.....	27
7. 2. Evaluace pedagogů	28
7. 3. Evaluace školy.....	28
8. Použitá literatura a zdroje pro tvorbu ŠVP LMŠ Pecka.....	29

1. Identifikační údaje

Název školy: Lesní mateřská škola Pecka

Zřizovatel: Lesní mateřská škola a komunitní klub Pecka, z.s.

Sídlo: Trojanovice 894, 744 01, Trojanovice

IČO: 17430348

Právní forma: zapsaný spolek

Statutární zástupce: Mgr. Radana Bittnerová, člen Výkonné rady

Mgr. Lucie Píchová, člen Výkonné rady

Webové stránky: www.peckazbeskyd.cz

E-mail: info@peckazbeskyd.cz

Datová schránka: gftypua

Provozovna: Lubina č. ev. 31, 744 01 Frenštát pod Radhoštěm

Korespondenční adresa: LMŠ Pecka, Lubina č. ev. 31, 744 01 Frenštát pod Radhoštěm

Ředitelka LMŠ: Mgr. Lucie Píchová do 1.5.2024, současnost MD

Zastupující ředitelka: Bc. Taťána Soukalová od 1. 5. 2024 – 31.7. 2027

Webové stránky: www.peckazbeskyd.cz/LMŠ

E-mail: skolka@peckazbeskyd.cz

Kapacita: 16 dětí na den

Zpracovatel ŠVP: Kolektiv pedagogů LMŠ Pecka

Školní vzdělávací program je v souladu s RVP PV a nabývá účinnosti dne 1. září 2023 na dobu neurčitou.

Lesní mateřská škola Pecka je řádným členem Asociace lesních mateřských škol.

2. Charakteristika školy

Lesní mateřská škola Pecka (dále jen LMŠ) je provozována v areálu Lesní mateřské školy a komunitního klubu Pecka, z. s., který se nachází na adrese Lubina č. ev. 31 ve Frenštátě pod Radhoštěm. Zázemí LMŠ tvoří oplocená členitá zahrada s přístupem do lesa, maringotka, zastřešená jídelna, sociální zařízení, vyvýšený záhon, ohniště, blátivá kuchyň a pískovna. LMŠ je situovaná v okrajové části města, dostupná je pěšky, autem či autobusem. Nejbližší autobusová zastávka, Frenštát pod Radhoštěm u mostu, je vzdálena 5 minut chůze. Zázemí plynule navazuje na louku, pole, v docházkové vzdálenosti se nachází smíšený les s Lánským potokem, kde děti s pedagogy a chůvami (dále jen průvodci) tráví většinu svého času.

Kapacita LMŠ je 16 dětí v jeden den, kdy děti tvoří věkově heterogenní skupinu za přítomnosti minimálně jednoho pedagogického pracovníka a jednoho nepedagogického pracovníka s odbornou způsobilostí. Malá skupina dětí je výhodou, jelikož se průvodci, mohou více zaměřit na jejich individuální potřeby.

Předchůdcem LMŠ Pecka byl Lesní klub Pecka, který zahájil svůj provoz v roce 2022 a byl dle zájmu rodičů dětí otevřen na celodenní docházku dva dny v týdnu. Od 1. září 2023 vstoupila LMŠ do Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT a od školního roku 2023/2024 funguje celodenní provoz od pondělí do pátku.

2. 1. Principy a filozofie LMŠ Pecka

Logo Pecky vystihuje filozofii školy. Pecka poskytuje dětem- jádérku- bezpečný prostor, ve kterém mohou objevovat sami sebe, své vnitřní já, své vlohy a zájmy, mohou utvářet přátelství a naučit se řešit neshody prostřednictvím nenásilné komunikace. Věnují se, čemu potřebují, vlastní intenzitou, a samy si zvolí čas, který dané činnosti potřebují věnovat. Zároveň prožívají regionální tradice a nasávají lokální patriotství. To je kořínek, který jádérko zapouští a je mu pevnou kotvou, zdravým základem do života. Nesměle klubající se zelený výhonek je vyobrazením osobního růstu a sebevědomí dětí. Drobný výhonek roste do pevnějšího stvolu a představuje jedinečnou osobnost dítěte. Tak, jako každá rostlina je jiná, některá divoce barevně kvete, jiná je popínavá a svou zelení září už do dálky, některé se daří na ostrém slunci a jiná roste jen ve stínu, tak stejně různé jsou děti a v Pece

se pokoušíme jim poskytovat dostatečně pestré, podnětné a zároveň bezpečné a vlnivé prostředí, aby byly plné života a vzkvétaly, tedy rostly v bezpečném prostředí.

Hlavními pilíři LMS: *pobyt v přírodě, respektující vztahy, svobodná hra.*

Spolu s průvodci tráví děti většinu času v přírodě, v přílehlých lesích, pečují o své okolí ekologicky a úsporně, snaží se žít udržitelně a využívat přírodu nejen jako učebnu, ale i jako prostor pro vlastní zkušenosti, kdy se chovají s ohledem a porozuměním ke zvířatům, rostlinám a stromům. Spolu s průvodci se snaží vnímat koloběh přírody měnící se s ročními obdobími, čemuž se i přizpůsobuje program strávený venku.

Druhým principem LMS Pecka je oboustranně vstřícný a respektující přístup mezi pedagogy, dětmi a jejich rodinami. Vychází z konceptu Respektovat a být respektován, který představují manželé Kopřivovi. Průvodci doprovází děti na jejich cestě poznání, a to i v sociálních dovednostech. Při konfliktech mezi dětmi průvodci pojmenují situaci, kterou vidí, aby děti mohly najít svá vlastní řešení. Při vzdělávacích aktivitách je využíváno přirozené dětské zvědavosti a jejich vnitřní motivace. Dítě není nijak hodnoceno, ale podporováno ve svém sebeuvědomění. Jsou respektovány individuální potřeby dítěte a ono se učí respektovat druhé. Děti nejsou srovnávány a důraz je kladen na kooperativní aktivity.

Svobodná hra je v LMS Pecka charakterizována jako prostor pro neorganizovanou hru, která je součástí každého dne, jelikož pomáhá k fyzickému, duševnímu, společenskému, emočnímu i rozumovému vývoji dítěte. Učí ho tvořit, plánovat, dávat a brát, naslouchat druhým, vyjednávat, kontrolovat své impulzy, překonávat překážky, brát odpovědnost za svá rozhodnutí. Svobodná hra dovoluje dětem objevit své silné stránky, vyventilovat své vlastní tlaky, uspokojit potřeby, najít vlastní sebevědomí a stát se sám sebou.

3. Podmínky vzdělávání

3. 1. Materiální podmínky

LMS Pecka je provozována v okrajové části Frenštátu pod Radhoštěm na adrese Lubina č. ev. 31, kde se rozkládá oplocená zahrada s členitým terénem a přístupem do lesa. Součástí zahrady pro užívání LMS je vyvýšený záhon, ohniště, blátivá kuchyň, pískovna a zastřešená venkovní jídelna, která je připojena k chatě. Chata je plně v užívání komunitního klubu

Pecka. Zázemí pro odpočinek a v nepříznivém počasí pro vzdělávací aktivity je plně vybavená maringotka. Maringotka je zateplená, má kamna na dřevo s možností odvětrávání, zařízená odpočinkovým a hracím prostorem. Sociální zázemí se nachází v těsné blízkosti maringotky a je tvořeno umývárnou a dvěma suchými záchody, kdy jeden je určen pro chlapce a druhý pro dívky. Dospělé osoby docházejí do chaty.

3. 2. Životospráva

V LMS Pecka klademe důraz na harmonické prostředí, zdravou výživu, pravidelné střídání aktivity a odpočinku, dostatek pohybu na čerstvém vzduchu a ohleduplný vztah k přírodě. Je pro nás prioritou respektující prostředí, ve kterém ctíme osobní prostor každého jedince s ohledem na jeho výchovně vzdělávací potřeby. Stabilními pilíři jsou bezpečné rituály, vlídný vztah dětí, rodičů i průvodců, a zároveň srozumitelnost v komunikaci.

Pobyt dětí v přírodním prostředí

Výchova a vzdělávání dětí je realizována ve volné přírodě, kdy je využito různorodého biotopu v nedalekém okolí LMS. Většinu času dne tráví děti venku, ať už na zahradě, v lese, v blízkosti Lánského potoka – což je přirozeným prostředím pro vzdělávání. Pobyt v přírodě fyzicky tuží dítě a napomáhá psychické pohodě. Dítě se stává fyzicky i psychicky odolnějším.

Vzhledem k výhodné poloze zázemí je možné realizovat program ve městě, např. v knihovně, v kulturním domě apod., ale také organizovat výlety v nedalekém okolí – Horečky, Pohankový mlýn.

Stravování

Stolování a kvalitní strava jsou součástí výchovně vzdělávacího procesu v LMS. Společné jídlo v LMS Pecka je vnímáno jako důležitý a přátelský rituál pro vytvoření pospolitosti. Stravování se skládá z dopolední přesnídávky, oběda a odpolední svačiny, které si děti nosí z domova. Některé rodiny využily možnost oběd zajistit externím dodavatelem. Pitný režim je zajištěn formou pitných lahví pro děti, které si každý den donášejí z domova. Průvodci mají po celý den dobrý přehled o vypitém množství tekutin u každého dítěte, a zároveň společně pomáhají dětem zvládnout sebeobsluhu u jídla, součástí stolování je i následný úklid po jídle. Děti do jídla nejsou nuceny, pouze jsou vlídně pobízeny k ochutnání.

Rytmus dne

V LMS je dbáno na pravidelný režim, kdy plně respektujeme u dětí jejich individuální potřeby odpočinku a aktivity.

Časový harmonogram je přizpůsobován aktuálnímu počasí, společným výletům, událostem a potřebám dětí.

8:00 – 8:30 příchod do lesní mateřské školy, přivítání, volná hra, povídání s průvodci

8:30 – 9:00 odcházíme ze zázemí, dopolední svačina, čtení knihy

9:00 – 11:30 ranní kruh, společné přivítání, seznámení s programem dne, vzdělávací činnosti, pro starší a mladší děti, svobodná hra

11:45 – 12:15 hygiena, společný oběd

12:15 – 12:45 vyzvedávání dětí po obědě

12:45 – 14:30 odpolední odpočinek dětí, grafomotorická cvičení, logopedická prevence, Metoda dobrého startu, pro nespavé děti alternativní odpočinek

14:00 – 1:30 odpolední svačina dětí

14:30 - 15:20 svobodná hra na zahradě školy, rozloučení se a vyzvedávání dětí

15:30 zamykání zázemí

Odpočinek

Nedílnou součástí dne je odpočinek, který probíhá po obědě v odpočinkové části maringotky nebo pod slunečníkem na pozemku Pecky. Děti, které neusnou, mají možnost alternativního odpočinku. V nabídce je nadstandardní program – logopedická prevence, grafomotorická cvičení, Metoda dobrého startu. Ostatní děti využívají alternativní odpočinek ve formě tiché hry, knížky, kreslení aj.

3. 3. Psychosociální podmínky

LMS Pecka navštěvuje v jeden den maximálně 16 dětí, které jsou nahlášeny na pravidelnou docházku v daný den či dny v týdnu, což zajišťuje stálé složení skupiny, které je věkově i pohlavně heterogenní. Dvěma průvodcům to umožňuje individuální přístup a respektování aktuálních potřeb dětí.

Při výchově a vzdělávání dětí jsou uplatňovány různé pedagogické přístupy, a to prvky lesní pedagogiky, environmentální výchovy, prožitkového a situačního učení, zásady psychologického přístupu Respektovat, být respektován.

Pravidla v LMŠ Pecka

Průvodci LMŠ Pecka se snaží vést děti k přirozeným důsledkům svého chování, které jsou cenným nástrojem ve vývoji a pochopení jejich individuálních potřeb. Děti jsou zodpovědné za důsledky svého chování směrem k dalším dětem, rodičům, ale i průvodcům. Průvodce je povinen se chovat k dítěti tak, aby nebyla snižována jeho lidská důstojnost, stejnou povinnost má však také dítě k dospělému. Vztah dospělý – dítě je založen na důvěře, stanovená pravidla a jejich dodržování oběma stranami umožňuje ponechat dětem v přírodě dostatek volnosti. Pokud je důvěra narušena, po společné dohodě průvodce vede dítě k přirozeným důsledkům chování, které ze situace přirozeně vyplynou, nebo se na základě předchozí dohody stanou. Důležitým aspektem je respekt nejen dospělého k dítěti, ale i dítěte k dospělému. V LMŠ je snaha vytvořit prostor, kde dítě může v co nejvyšší míře uplatnit své potřeby, prožívat pocity a emoce, které jej provázejí, ale také vnímat a zohledňovat jiné děti, průvodce a věci, s nimiž denně přichází do kontaktu.

Pravidla jsou rámcem bezpečného prostoru, kde děti mohou srozumitelnou formou vnímat, proč se co děje. „Peckovní pravidla“ vytvářejí průvodci společně s dětmi, dle aktuální potřeby. Dětem takto stanovená pravidla dávají smysl a snaží se je dodržovat. „Peckovní“ pravidla doprovází obrázkový materiál, díky kterému děti vytvářejí svou vlastní knihu, kde s pravidly mohou dále pracovat.

Pravidlo lesa: Neublížuji zvířatům a zbytečně neničím rostliny.

Pravidlo respektu: Přijímám a respektuji pocity a názory ostatních.

Klackové pravidlo: Hraji si s tak velkým klackem, abych současně dosáhl na oba jeho konce.

Lezecké pravidlo: Lezu jen tam, odkud zvládnou sám slézt a jen tak vysoko, aby na mě průvodce dosáhl.

Pravidlo chování: Umím slušně požádat, pozdravit a poděkovat.

Pravidlo vody: S vodou šetřím.

Pravidlo DOST: Když někdo řekne: „Dost, mně se to nelíbí!“, zastavím své jednání.

- Uklízezí pravidlo:* Umím po sobě uklidit. Když si něco půjčím, vrátím to na své místo.
- Pravidlo ucha:* Když někdo mluví, jsem tiše a naslouchám.
- Pravidlo oka:* Jsem vždy jen tak daleko, abych viděl na průvodce a oni na mě.
- Hračkové pravidlo:* Venkovní hračky patří pouze ven a ty vnitřní dovnitř. Do Pecky nenosím osobní hračky, jen usínáčka.
- Pravidlo batohu:* Svůj batoh si hlídám, pokud jsme venku. Když jsme u Pecky, visí na háčku.

K vytvoření prostředí plného bezpečí a důvěry slouží kromě pravidel i různé přechodové rituály, tedy opakující se průpovědi a rytmus dne. Jedním z rituálů je osobní přivítání a rozloučení se s průvodcem. Způsob přivítání i loučení může být jakýkoli, který je dítěti blízký, např. oslovení jménem, pohlázení, oční kontakt, objetí. Probíhá vždy s ohledem na momentální emoční a fyzický stav dítěte. Dítě je předáno průvodci v přímém kontaktu dospělé osoby pozdravením, v tu chvíli za něj přebírá odpovědnost průvodce. V odpoledních hodinách se stejným způsobem vrací odpovědnost plně na stranu rodiče.

Vybavení

Rodiče dítěte odpovídají za to, že předávají dítě do LMŠ zdravé, vybavené pro pobyt venku vhodným oblečením umožňující volný a bezpečný pohyb dítěte a manipulaci s různými materiály jako je písek, hlína, dřevo, voda, barvy aj. Adekvátní oblečení a vybavení dětí do přírody, kde patří i batoh s hrudním páskem, je nezbytné pro pohodu a bezpečnost dítěte. Doporučené oblečení a rozsah vybavení s ohledem na roční období, které je nutné zajistit, je blíže popsán v příloze Provozního řádu LMŠ Pecka.

Adaptační proces

Přechod dítěte do vzdělávání mimo rodinné prostředí je důležitým přechodovým rituálem v životě celé rodiny. V LMŠ nabízíme tzv. den na zkoušku, kdy se mohou děti společně s rodiči aktivně zúčastnit běžného dne ve školce a tím vyzkoušet, zda jim daný režim a přístup bude vyhovovat. V průběhu „dne na zkoušku“ má odpovědnost za dítě rodič, a to do podpisu smlouvy o docházce dítěte do LMŠ.

Při nástupu dítěte do LMŠ plně respektujeme různou schopnost adaptace a zvládnutí nové situace, jak po stránce časové, tak z hlediska sociální vyspělosti. Po domluvě s průvodci

je rodič v počátcích docházky přítomen při programu, přičemž se snaží být tichou oporou a postupně předávat dítěti důvěru v jeho autonomii ve skupině vrstevníků a být spíše pozorovatelem.

3. 4. Řízení mateřské školy

Ředitelka LMŠ je pověřena zřizovatelem školy k jejímu řízení, které probíhá v souladu s níže uvedenými dokumenty:

- Školní vzdělávací program LMŠ Pecka,
- Školní řád LMŠ Pecka,
- Provozní řád LMŠ Pecka,
- Etický kodex pedagoga LMŠ.
- Krizový plán LMŠ Pecka,
- Předpisy BOZP a PO,
- Směrnice o ochraně a zpracování osobních údajů,

Všechny záležitosti LMŠ jsou pravidelně konzultovány na pedagogických radách či provozních poradách, zpravidla jednou měsíčně. V LMŠ Pecka je podporováno sdílení zkušeností v týmu o výchovně vzdělávacím procesu. Vedení školy se snaží vytvářet příjemné pracovní prostředí s jasně stanovenými pravidly, týmovou spoluprací, ale i respektem k individualitě každého pracovníka v LMŠ. Kompetence jednotlivých pracovníků LMŠ jsou uvedeny v náplni práce, která je součástí pracovní smlouvy. Pedagogové i další pracovníci LMŠ jsou podněcováni k tvůrčímu zapojení se do řízení a fungování LMŠ Pecka.

Komunikace s rodiči probíhá každodenně při převzetí dítěte v LMŠ Pecka, individuálně dle domluvy, případně prostřednictvím e-mailové schránky. Spolupráce s rodiči je více popsána v kapitole 3. 6. tohoto ŠVP.

3. 5. Personální zajištění

Dobře fungující a stabilní provoz LMŠ Pecka zajišťuje ředitelka, tým průvodců, koordinátorka a provozní zaměstnanec. Ředitelka zajišťuje organizační, technické a metodické vedení chodu a týmu školy, provádí evaluaci, hospitace, zajišťuje komunikaci s rodiči při schůzkách a provádí přímou pedagogickou činnost. Průvodci jsou tvořeni

pedagogickými i nepedagogickými zaměstnanci, kteří splňují požadavky na kvalifikaci dle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů. Denně se skupině 16 dětí věnují dva průvodci, kdy alespoň jeden je pedagogický pracovník. Pedagogové se pravidelně vzdělávají, dostávají nabídku kurzů, školení a seminářů, pracují na svém osobním rozvoji a spolupodílí se na chodu LMŠ. Pedagogové v rámci svého vzdělávání absolvovali kurz první pomoci. Průvodci při vytváření harmonického prostředí pro přirozený vývoj dětské osobnosti vychází z koncepcí Respektovat a být respektován, prožitkového a situačního učení, environmentální výchovy, lesní pedagogiky. Koordinátorka zajišťuje ekonomický chod LMŠ, komunikuje s veřejností. Provozní zaměstnanec obstarává úklid v LMŠ.

Mgr. Lucie Píchová – učitel, ředitelka LMŠ, statutární orgán

Vzdělání: Obchodní akademie Ostrava, Veřejnosprávní činnosti, SLU FVP - Sociální patologie a prevence - bakalářský studijní program, OSU PF - Speciální pedagogika - navazující magisterský program, UPOL PF - Učitelství pro 1. stupeň ZŠ, Kurz ELKONIN - rozvoj jazykových schopností, Kurz Sensorické integrace a Snozeleny, Techniky muzikoterapie, Diagnostika dětí s PAS, Podpora čtenářských dovedností v MŠ, Metoda Dobrého startu, Konceptuální učení, Kurz Respektovat a být respektován

Bc. Taťána Soukalová – učitel, zastupující ředitelka LMŠ od 1.5.2024

Vzdělání: Obchodní škola Nový Jičín, Hospodářská a správní činnost Frýdek - Místek, OU PF Pedagog volného času; Učitelství v mateřské škole - bakalářský studijní program

Letní škola Začít spolu; Kurz Montessori pedagogika; Kurz grafomotorika; Kurz - logopedická preventivní péče; Kurz předčtenářská gramotnost; Kurz ELKONIN - rozvoj jazykové schopnosti

Barbora Vlčková, DiS. – učitel

Vzdělání: Gymnázium a Střední průmyslová škola elektrotechniky a informatiky, Frenštát pod Radhoštěm, Vyšší odborná škola pedagogická a Střední pedagogická škola Litomyšl, obor předškolní a mimoškolní pedagogika se zaměřením na speciální pedagogiku, Kurz

Emoční a sociální rozvoj pedagoga, Kurz plánování předškolního vzdělávání, Kurz Ekoškolka, Kurz Řemesla a povolání s hudbou a pohybem

Michaela Marečková – chůva, průvodce

Vzdělání: Střední škola cestovního ruchu, maturitní obor management a turismus, kurz asistent pedagoga, kurz chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky

Bc. Magdaléna Schreier – pedagog, průvodce

Vzdělání: VŠ Technická univerzita obor Geovědní a montáží turismus Ostrava, kurz Metoda dobrého startu Jana Swierkoszová, studuje VŠ OU obor Učitelka mateřské školy Ostrava

3. 6. Spolupráce s rodiči

LMŠ Pecka si zakládá na partnerském, otevřeném a vstřícném přístupu a spolupráci s rodiči. Komunitní způsob fungování školy je nedílnou součástí její udržitelnosti a zároveň spolupráce, dobré vztahy s rodiči vytvářejí kladné prostředí pro přítomnost dětí v LMŠ Pecka. Rodiče jsou zváni k podávání podnětů a připomínek, k dobrovolnému aktivnímu zapojení se do chodu a provozu školy formou výpomoci, spolupráce, víkendových akcí, brigád, slavností. Spolupráce mezi rodinami a školou slouží k propojení mezi domácím a školním prostředím.

Informace o událostech a průběhu dne (úrazy, klíšťata, konflikty aj.) jsou předávány rodičům osobně průvodcem při předávání dítěte. Je zde prostor i na vyjádření jejich přání, potřeb či stížností. Individuální konzultace jsou nabízeny podle potřeby rodičů a školy.

Rodiče jsou pravidelně informováni o aktivitách a dění ve školce prostřednictvím e-mailové schránky, kdy je jednou za měsíc zasíláno krátké shrnutí dění v LMŠ a pozvání na školou připravované akce. Aktuální informace ohledně dění v LMŠ mohou rodiče sledovat na internetových stránkách www.peckazbeskyd.cz, kde je odkaz na Facebook a Instagram.

3. 7. Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

LMŠ Pecka při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z § 16 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Učitelka společně se speciálním pedagogem, v případě potřeby, sestavuje plán pedagogické podpory jako 1. stupně podpůrných opatření, který nejpozději do třech měsíců vyhodnotí a na základě něj zajistí další postup.

Ve spolupráci se školským poradenským zařízením realizujeme nastavená podpůrná opatření při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami např. zpracování individuálního vzdělávacího plánu, úprava organizace vzdělávání s podporou asistenta pedagoga, pořízení a využívání kompenzačních pomůcek.

Uplatňujeme individuální přístup a diferenciaci při plánování a organizování činností, včetně určování obsahu, metod i forem vzdělávání. Úzce spolupracujeme se zákonnými zástupci dítěte, se školskými poradenskými zařízeními i s odborníky mimo oblast školství.

Přijetí dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami do LMŠ Pecka je vázáno na individuální pohovor s rodiči a důkladné konzultaci všech aspektů pobytu dítěte v LMŠ s ohledem na specifika lesní mateřské školy (např. členitý terén, proměnlivost podmínek k realizaci programu vzhledem ke změnám ročního období, povaha práce v LMŠ).

3. 8. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

LMŠ Pecka při vzdělávání dětí nadaných vychází z § 17 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. V rámci výchovně vzdělávacího procesu jsou vytvářeny podmínky stimulující stupeň nadání dítěte a jeho podporu pro rozvoj ve všech oblastech.

Nadaným dětem bude sestaven plán pedagogické podpory jako 1. stupně podpůrných opatření, který bude nejpozději do třech měsíců vyhodnocen a na základě něj bude zajištěn další postup.

Ve spolupráci se školským poradenským zařízením realizujeme nastavená podpůrná opatření při vzdělávání dětí nadaných.

Dítěti v povinném předškolním vzdělávání můžeme doporučit jeho předčasný nástup ke školní docházce. Umožníme dětem pracovat rychlejším tempem, na těžších a specifických úkolech, s menším procvičováním, opakováním a obohatíme jim vzdělávací obsah. Podpoříme jejich kreativní myšlení. Dítěti umožníme využívat řadu speciálních pomůcek a her rozvíjející specifické dovednosti.

3. 9. Podmínky a popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Pro dvouleté dítě je zařazení do lesní mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Má silnější potřebu vazby na dospělou osobu. Učitel zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodiče, jistotou a emoční oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

V LMS Pecka vytváříme prostředí a podmínky, které odpovídají bezpečnostním a hygienickým nárokům dvouletého dítěte. Učitelky respektují potřebu dítěte mladšího tří let na stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

Cílem výchovně vzdělávacího procesu u dětí 2-3letých je zajistit jejich rozvoj a prostřednictvím individuálního přístupu se snažit rozvíjet jejich dovednosti a schopnosti, které jsou dětem přirozené a blízké.

Dvouletým dětem nabízíme situační učení vlastním prožitkem a především hrou. Činnosti dle jejich potřeb opakujeme stejně jako pravidelné rituály. Respektujeme krátkodobou pozornost a přizpůsobujeme organizaci se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity. Nabízíme přiměřené podnětné a bezpečné hračky a pomůcky. Rodiče dětí se podílejí na adaptaci dětí.

3. 10. Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka a děti s odlišným mateřským jazykem

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s platnou legislativou. Ředitelka lesní mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb. § 1e, o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou v mateřské škole, alespoň 4 cizinci v

povinném předškolním vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků (dle potřeby) v průběhu týdne v rozsahu 1 hodiny týdně. Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Jako podpůrný materiál je využíváno Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání. Pokud je to potřebné, spolupracujeme s PPP.

4. Organizace vzdělávání

V současné době je kapacita LMŠ Pecka 16 dětí na den, které mají v péči dva průvodci, a to alespoň jeden pedagogický pracovník a jeden nepedagogický pracovník s odbornou způsobilostí. Třídy jsou koedukované a věkově heterogenní. Děti mohou navštěvovat LMŠ dle zvolených modelů docházky – tři dny v týdnu (pondělí - středa), dva dny v týdnu (čtvrtek, pátek) či pět dní v týdnu (pondělí – pátek). Dětem zařazených do zákonem stanoveného předškolního vzdělávání je poskytována pětidenní docházka od pondělí do pátku.

4. 1. Přijímání dětí do LMŠ Pecka

Děti jsou do školy přijímány ředitelkou školy podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a podle vyhlášky č. 14/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů a podle vyhlášky 43/2006 Sb., o předškolním vzdělávání. Aktuální informace o zápisu do LMŠ a přijímacím řízením, včetně termínu vyhlášení ředitelka školy s dostatečným časovým předstihem na www.peckazbeskyd.cz a v zázemí LMŠ Pecka. Pro přijetí do LMŠ je vyžadovaná jistá míra samostatnosti a sebeobsluhy. Přijímací řízení probíhá v souladu se správním řádem.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

LMŠ Pecka se inspiruje různými pedagogickými přístupy. Prvním z nich je z podstaty *koncept lesních mateřských škol*, kdy děti tráví čas v LMŠ převážně venku v přírodě, a to za každého počasí. Příroda je ve své proměnlivosti nevyčerpatelným zdrojem vzdělávací nabídky. Děti nejsou zatěžovány klasickými hračkami a prostředím, ve kterém je příliš mnoho podnětů. Mají k dispozici pracovní náčiní jako kolečka, motyčky, nejčastěji však

využívají přírodní materiál jako klacíky, přírodniny, potůček, členitost terénu. Tím jsou děti odkázány na vlastní tvořivost, schopnost imaginace, sociální dovednosti a samostatnost.

Dalším inspirací je výchova dítěte ve vnitřně svobodného člověka, s nímž není možné manipulovat a samostatně utváří svůj život. Děti jsou vedeny k tomu, aby nezaměňovaly to, co chtějí od něj ostatní, s tím, co chtějí ony samy. Průvodci LMS Pecka jsou podporováni v autenticitě a svobodě, jelikož pouze tímto mohou být dětem dobrým příkladem.

V LMS Pecka je vnímána za podstatné i nepostradatelnost denního řádu v životě dětí, ale také rozvíjení vnímavosti k proměnám přírody je podstatnou součástí života.

Nedílnou součástí vzdělávacího programu jsou principy založené na waldorfské pedagogice. Dítětem iniciovaná a řízená hra (volná hra), ke které mají děti dostatek jednoduchého materiálu, je považována za nejdůležitější „program“ či aktivitu malých dětí. Volná hra je doslova prací malého dítěte a umožňuje mu zažít a pochopit svět a život. Zaměření se na

skutečné, reálné zkušenosti namísto umělých, virtuálních, podporuje dítě k budování zdravého vztahu se světem. Umělecké činnosti jako vyprávění, hudba, malování, rytmické hry nebo modelování pěstují zdravý rozvoj představivosti a tvořivosti. Předvídatelný rytmus dne, týdne a roku poskytuje bezpečí, dává pochopit vzájemné souvztahnosti a celistvost života. Slavnosti a svátky jsou slaveny podle kulturního a zeměpisného kontextu.

Každodenní pobyt dětí v přírodě přirozeně nutí průvodce sáhnout po *environmentální výchově*. Děti jsou vedeny k hlubší vnímavosti vůči přírodním dějům. Tím si vytváří hlubší vztah k přírodě a touhu ji chránit. Přirozeným typem učení, který je v LMS podporován je *prožitkové učení*.

Dítě dochází k vlastním závěrům na základě vlastní zkušenosti. Vše si může vyzkoušet, osahat a zjistit tak reálnou představu o okolním světě. V LMŠ Pecka nejsou dětem předávány hotové názory a informace.

Pro celoroční častý pobyt s dětmi v přírodě je ideální metodou *situační učení*, kdy si dítě utváří a posiluje své sociální dovednosti.

Průvodci ve svém přístupu k dětem užívají principy *Respektovat a být respektován*. Děti jsou vnímány v komunikaci a společném rozhodování jako partneři, kteří se mohou na společném rozhodování podílet. Spolu s dětmi jsou utvářeny aktivity. Každý má prostor vyslovit svůj názor, ale také se učí naslouchat a respektovat názor či postřeh druhého. Učitel je průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním. Mnoho aktivit vzniká na základě impulsů, se kterými děti přicházejí. Učitel je pouze dále rozvíjí a pomáhá je uchopit v širším rámci. Jeho cílem je probouzet aktivní zájem dětí a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a pozorovat.

Vzdělávací program je specifikován níže prostřednictvím metod a forem vzdělávání, které jsou v LMŠ Pecka uplatňovány.

5. 1. Metody a formy vzdělávání

Pozorování a experimenty. Je dětskou přirozeností jevit zájem o vše živé, což se projevuje v činnostech pozorování a experimentace. U dětí jsou tyto procesy individuální, proto je důležité dát dětem dostatek času, prostoru a podnětů ke zkoumání dle vlastního tempa a zájmu, což přirozené prostředí umožňuje. Tyto činnosti podporujeme využitím pomůcek (odchytové kelímky, lupa, mikroskop) a vedeme děti k etickému zacházení se živými tvory.

Hra. Svobodná hra je významným prostředkem k všestrannému rozvoji dětí. Proměnlivá příroda nabízí širokou škálu podnětů, průvodce děti pozoruje a reaguje na jejich podněty. Přírodní prostředí nabízí široké možnosti interpretace při zapojení fantazie a umožňuje rozvíjet rolové hry, spolupráci a jazykové dovednosti. Přírodní prostředí poskytuje ideální podmínky pro samostatnou nerušenou hru.

Aktivity ve skupinách a rituály. Aktivity pro celou skupinu jsou důležité pro její soudržnost a vytváření společných zážitků. Ve formě rituálů tak přispívají k zajištění rytmu zprostředkovávající jistotu a bezpečí. Umělecké a řemeslné aktivity, pořádání slavností a návaznost na lidové tradice, podpora fantazie prostřednictvím pohádek a příběhů.

Pravidelný pobyt a blízký kontakt s přírodním prostředím umožňuje dětem poznávat život a zákonitosti v různých přírodních společenstvích, zažívat a poznat rostliny, živočichy v jejich původním prostředí. Zažívat rytmus změn ročních období a přírodních jevů. Buduje se tak pocit sounáležitosti s přírodou, pozitivní vztah k ní a základy etického chování k přírodě v budoucnosti. Les umožňuje prožitek ticha a klidné atmosféry, která není narušována umělými podněty.

Celostní učení - dítě se učí všemi rovinami vnímání - smyslové, pocitové, rozumové uvědomování vnitřních i vnějších podnětů. Dětem je umožněno poznávat svět přímo, vlastním zážitkem, při kterém mohou využít všechny smysly (vůně bylin, různé povrchy přírodnin, zvuky zvířat a ptáků).

Exkurze a návštěvy kulturních a jiných institucí, akcí a odborníků, bezobalové prodejny, knihovny, domova důchodců, farmy, pracovních míst rodičů dětí.

Zapojením se do každodenních běžných činností rozvíjí dítě praktické kompetence pro život. Činnosti jako např. práce na zahradě, v dílně, třídění odpadu, šetření vodou a energiemi nejsou jen "jako" nebo ojedinělé aktivity, ale skutečné pravidelné zapojení dětí do života LMS, výsledek činností je opravdový a užitečný. Děti tak mají možnost zažívání úspěchu i neúspěchu, což vede ke zlepšování frustrační tolerance.

Rizikové situace - tzv. koncept běžného rizika. Dětem je umožněno setkávat se s potenciálně rizikovými situacemi (práce s ohněm, nožem, lezení po stromech apod.) za dohledu zkušeného průvodce, který rizika zná. Děti se pod dohledem naučí rizika vyhodnocovat, pracovat s nimi a získávají tak kompetence potřebné ke zvládnutí rizikových situací, které uplatní v různých situacích ve svém životě.

Rozvoj motoriky prostřednictvím rozmanitých podnětů a možností pohybu v přírodě. Různorodé přírodní prostředí umožňuje přirozeně rozvíjet motoriku dítěte. Hrubou motoriku pohybem v lese, který je přirozeným přírodním hřištěm. Jemnou motoriku manipulací s přírodními materiály jako např. sbírání, navlékání lesních plodů, kamínků. Děti postupně samy objevují své tělesné hranice.

Komunitní společenství rodičů, dětí a průvodců, zapojení dětí do běžného života a chodu LMŠ Pecka poskytuje podmínky pro utváření blízkých vztahů a sociální učení. Tyto okolnosti jsou výborným základem pro rozvoj dětí v sociální oblasti.

Důraz na *samostatnost* dětí a respektování jejich vlastní sil při rozvoji.

Respektování *senzitivní fáze* a tzv. nerušeného ponoření do vnímání je pro děti v tomto období podstatné. Děti jsou citlivé na vnímání určitých jevů a mají možnost se na ně plně koncentrovat. V dnešním světě bývá koncentrace dítěte prakticky neustále narušována a tak přírodní prostředí poskytuje výborné podmínky a možnosti pro nerušené činnosti, kdy se mohou děti hluboce soustředit a koncentrovat.

6. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah ŠVP LMŠ Pecky je zpracován tak, aby naplňoval klíčové kompetence Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a zároveň odpovídal cílovým hodnotám LMŠ Pecka. Vzdělávací obsah je sestaven do 4 integrovaných tematických bloků, od nichž se odvíjí plánování činností a aktivit průvodci. Okruhy jsou průběžně dotvářeny a realizovány kreativně dle individuality každého průvodce LMŠ Pecka.

6. 1. Rostu z Pecky

Děti se seznamují s prostředím LMŠ Pecka a jejím nejbližším okolím. Jako jádérko se mají prostor v bezpečném prostředí Pecky otevřít a postupně růst a rozvíjet se dle svého tempa a možností. Každé jádérko je jiné, potřebuje svůj čas přizpůsobení se rytmu dne, průvodcům, prostředí a dalším dětem. Seznamují se a vytvářejí společná pravidla, učí se mezilidským vztahům i vztahu ke zvířatům, zahradě, přírodě, a hlavně k sobě samým.

Mezi klíčové kompetence, které jsou tematickým blokem naplňovány, patří:

K řešení problémů:

- děti řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého,
- chápou, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomují si, že svou aktivitou a iniciativou mohou situaci ovlivnit.

Komunikativní:

- děti v běžných situacích komunikují bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými; chápou, že být komunikativní, vstřícní, iniciativní a aktivní je výhodou,
- děti se dokážou vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.).

Sociální a personální:

- děti samostatně rozhodují o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej,
- děti se dokážou prosadit ve skupině, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvají a spolupracují; v běžných situacích uplatňují základní společenské návyky a pravidla společenského styku, jsou schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy,
- děti se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímají vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržují dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobují se jim,
- chápou, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokážou se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování,
- projevují dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpoznají nevhodné chování; vnímají nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost,
- děti si uvědomují, že za sebe i své jednání odpovídají a nesou důsledky.

Činnostní a občanské:

- spoluvytvářejí pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat,
- děti chápou, že se mohou o tom, co udělají, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídají,
- děti se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat,
- děti mají smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupují odpovědně; váží si práce i úsilí druhých,
- mají základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat a vyhodnotit i situace dějící se v blízkosti,

- děti si uvědomují svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápou, že všichni lidé mají stejnou hodnotu,
- děti dokážou rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky,
- odhadují rizika svých nápadů, jdou za svým záměrem, ale také dokážou měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem.

Mezi vzdělávací nabídku, z níž průvodci čerpají při přípravě a realizaci aktivit, patří psychomotorické hry a aktivity, výtvarné a rukodělné aktivity, dramatizace, kooperativní činnosti, diskuse a konverzace, slovesné, literární a hudební činnosti, manipulační činnosti, jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí, manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním, příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků.

Souvisejícími tématy jsou:

- seznámení s dětmi, průvodci, prostředím LMŠ Pecky,
- seznámení s pravidly a jejich spoluvytváření,
- kamarádi z Pecky,
- bezpečnost,
- naše zahrada,
- náš les,
- Kdo jsem já?

6. 2. Slavnosti a svátky

Děti poznávají kulturněhistorické kontexty každodenního života v naší společnosti. Témata v tomto integrovaném tematickém bloku jsou dle preferencí LMŠ Pecka zařazována v průběhu celého školního roku. Roční období jsou svázána tradicemi, které se do činností dětí promítají každodenně a vrcholí slavností. Vzdělávací obsah je sestaven tak, aby v dětech prohluboval naladění na jednotlivá témata a plně využil potenciál aktuálního období. Dle charakteru jsou některé slavnosti pořádány pro skupinu dětí a průvodců, jiné i pro rodiny dětí

Podzim:

- Jablkobrání (oslava úrody)
- Svatý Václav, Svatý Michael
- Mezinárodní den stromů
- Dušičky – Samhain
- Halloween

Zima:

- Svatá Kateřina
- Svatý Martin
- Adventní čas a svátky s ním spojené
- Zimní slavnost
- Zimní slunovrat – Vánoce
- Tři králové
- Hromnice – Imbolc

- Masopust

Jaro:

- Morana
- Jarní slavnost
- Jarní rovnodennost
- Velikonoce

Léto:

- Valpuržina noc – Beltain
- Mezinárodní den lesních školek
- Letní slavnost
- Den dětí
- Den otců
- Letní slunovrat – svatý Jan
- Den města Frenštát pod Radhoštěm
- Přechodová slavnost, konec škol. roku

Mezi klíčové kompetence, které jsou tematickým blokem naplňovány, patří:

K učení:

- děti mají elementární poznatky o světě lidí a kultury; orientují se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žijí,
- děti uplatňují získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení.

Komunikativní:

- děti průběžně rozšiřují svou slovní zásobu a aktivně ji používají k aktivnější komunikaci s okolím,
- děti se dokážou vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.),
- děti ovládají řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřují své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reagují a vedou smysluplný dialog,
- děti se domlouvají gesty i slovy, rozlišují některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.

Sociální a personální:

- projevují dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpoznají nevhodné chování; vnímají nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.

Činnostní a občanské:

- děti se zajímají o druhé i o to, co se kolem děje; jsou otevřené aktuálnímu dění,
- mají základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.

Mezi vzdělávací nabídku, z níž průvodci čerpají při přípravě a realizaci aktivit, patří pořádání společenských slavností, výtvarné a rukodělné aktivity související s jednotlivými svátky, seznámení se s tradiční slovesností vážící se k lidovým svátkům, práce s didaktickými materiály a pomůckami, pracovní a řemeslné činnosti, výlety a exkurze.

6. 3. Roční období v přírodě a ve městě

Děti se seznámí s přírodními cykly v průběhu roku. Témata z tohoto integrovaného tematického celku jsou zařazována po celý školní rok v závislosti na aktuálně probíhajících změnách v přírodě. Děti každodenně pozorují proměny svého okolí a procesy v přírodě souvisejících se střídáním ročních období. V návaznosti na to se děti seznamují i s rostlinami a zvířaty, environmentálními procesy a děním jak v bezprostředním okolí, tak ve světě.

Mezi klíčové kompetence, které jsou tematickým blokem naplňovány, patří:

K učení:

- děti soustředěně pozorují, zkoumají, objevují, všímají si souvislostí, experimentují a užívají při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů,
- děti uplatňují získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení,
- děti se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvinou úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatují; při zadané práci dokončí, co započaly; dovedou postupovat podle instrukcí a pokynů, jsou schopny dobrat se výsledků,
- děti kladou otázky a hledají na ně odpovědi, aktivně si všímají, co se kolem nich děje; chtějí porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznávají, že se mohou mnohému naučit, radují se z toho, co samy dokázaly a zvládly,

- děti mají elementární poznatky o světě přírody, který je obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientují se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žijí,
- děti se učí s chutí, pokud se jim dostává uznání a ocenění.

K řešení problémů:

- děti užívají při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívají je v dalších situacích,
- děti řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupují cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentují; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledají různé možnosti a varianty (mají vlastní originální nápady); využívají při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost,
- děti si všimají dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro ně pozitivní odezva na aktivní zájem,
- děti řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého,
- děti rozlišují řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokážou mezi nimi volit,
- chápou, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomují si, že svou aktivitou a iniciativou mohou situaci ovlivnit.

Komunikativní:

- děti se domlouvají gesty i slovy, rozlišují některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.

Činnostní a občanské:

- děti se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat,
- děti vědí, že není jedno, v jakém prostředí žijí, uvědomují si, že se svým chováním na něm podílí a že je mohou ovlivnit,
- děti dbají na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, děti se chovají odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

Mezi vzdělávací nabídku, z níž průvodci čerpají při přípravě a realizaci aktivit, patří výtvarné a rukodělné aktivity vázící se k jednotlivým ročním obdobím, práce s didaktickými materiály a pomůckami, pracovní a řemeslné činnosti, výlety a exkurze, pokusy, experimenty, pozorování, sportovní hry a činnosti, smyslové a psychomotorické hry, konstruktivní a grafické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry a činnosti.

Souvisejícími tématy jsou:

- zvířata v lese, na statku
- čtyři roční období
- počasí
- živly
- podzim v přírodě (sklizeň a podzimní plody – ovoce, zelenina, houby, kaštiny aj., příprava zahrady na zimu, pouštění draků)
- zima v přírodě (zimní spánek, stopy zvířete, krmení zvířátek, změny skupenství vody, zimní sporty)
- jaro v přírodě (probouzení přírody – klíčení, pučení, jarní byliny, výsadba, mláďátka)
- léto v přírodě (co děláme o prázdninách, cestování)
- ekologická témata (týden Země, kompostování, třídění odpadu, recyklace)

6. 4. Svět lidí

Děti se seznamují s okolním světem, ve kterém žijí – ať už se jedná o jeho mikrosvět (moje tělo, moje rodina, moje nejbližší okolí) nebo makrosvět (místo, kde žijí – město, stát, kontinent, planeta, vesmír). Témata jsou zařazována průběžně po celý školní rok dle aktuálního dění a požadavků dětí.

Mezi klíčové kompetence, které jsou tematickým blokem naplňovány, patří:

K učení:

- děti mají elementární poznatky o světě lidí a kultury; orientují se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žijí,
- děti se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvinou úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatují; při zadané práci dokončí, co započaly; dovedou postupovat podle instrukcí a pokynů, jsou schopny dobrat se výsledků,

- děti uplatňují získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení,
- děti mají elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije,
- děti kladou otázky a hledají na ně odpovědi, aktivně si všímají, co se kolem nich děje; chtějí porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznávají, že se mohou mnohému naučit, radují se z toho, co samy dokázaly a zvládly,
- odhadují své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.

K řešení problémů:

- děti si všímají dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro ně pozitivní odezva na aktivní zájem,
- děti si zpřesňují početní představy, užívají číselných a matematických pojmů, vnímají elementární matematické souvislosti.

Komunikativní:

- děti ovládají řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřují své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reagují a vedou smysluplný dialog,
- dovedou využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkávají,
- vědí, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit,
- ovládají dovednosti předcházející čtení a psaní.

Sociální a personální:

- napodobují modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí,
- chovají se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout,
- jsou schopny chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným,

Činnostní a občanské:

- děti chápou, že se mohou o tom, co udělají, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídají,

- děti dokáží rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky,
- děti se zajímají o druhé i o to, co se kolem děje; jsou otevřené aktuálnímu dění,
- děti si uvědomují svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápou, že všichni lidé mají stejnou hodnotu,
- chápou, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky,
- dbají na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých.

Mezi vzdělávací nabídku, z níž průvodci čerpají při přípravě a realizaci aktivit, patří výtvarné a rukodělné aktivity, práce s didaktickými materiály a pomůckami, pracovní a řemeslné činnosti, výlety a exkurze, pozorování, psychomotorické hry a aktivity, sportovní hry a činnosti.

Souvisejícími tématy jsou:

- rodina (jak děti přicházejí na svět, stáří, příbuzenské vztahy, kořeny)
- lidské tělo
- vesmír
- zdraví
- povolání (zaměstnání mých rodičů, tradiční řemesla)
- obchod a nakupování, peníze
- na světě nejsme sami

7. Evaluace

Evaluace poskytuje LMS Pecka informace, které jsou potřebné pro zlepšení fungování ŠVP. Prostřednictvím evaluace je lépe porozuměno fungování školy a vytvořen prostor pro její zlepšování.

7. 1. Evaluace dětí

Evaluace dětí probíhá především prostřednictvím pozorování každého dítěte, které má založenou svou osobní kartu, kde je zapsán jeho vývoj. Průvodci o dětech hovoří každý měsíc na pedagogické radě, reflektují pokroky dětí v jednotlivých oblastech. Závěry pozorování jsou

sdělovány rodičům formou osobního sdělení při předávání dítěte rodičům (podstatné události dne) nebo během individuálních konzultací s rodiči, pro něž je vyhrazen předem určený časový úsek.

K evaluaci dětí je využíváno především metody pozorování a pedagogické diagnostiky, evaluace se provádí průběžně, vyhodnocována je měsíčně na pedagogické radě a zodpovědnou osobou jsou průvodci a ředitelka LMŠ Pecka.

7. 2. Evaluace pedagogů

Evaluace pedagogů probíhá na dvou úrovních. Vnitřní evaluace a autoevaluace pedagogů probíhá průběžně v rámci vzájemné zpětné vazby a na pedagogických radách 1x za měsíc. Metodami jsou sebereflexe a reflektivní dialog mezi pedagogy, probíhá dle potřeby a zodpovědný za její provádění je každý pedagog v LMŠ Pecka.

Evaluace na úrovni vedení školy vychází z Etického kodexu pedagoga LMŠ zpracovaného Asociací lesních mateřských škol na základě osobních pohovorů s pedagogy. Zvolenými metodami evaluace je rozhovor a hospitace, probíhá dvakrát ročně a zodpovědnou osobou je ředitelka LMŠ Pecka.

Pedagogové jsou motivováni k dalšímu vzdělávání, sledování odborných publikací a článků s tématem lesních mateřských škol, návštěvám kurzů a seminářů. LMŠ Pecka je nakloněna spolupráci s jinými lesními mateřskými školami a se vzdělávacími institucemi v blízkém okolí.

7. 3. Evaluace školy

Evaluace školy je prováděna na základě hodnocení z pedagogických rad, zpětné vazby od rodičů prostřednictvím komunitního kruhu, ústního pohovoru, dotazníku. V neposlední řadě je reflexí pro naplňování ŠVP. Evaluace školy je prováděna průběžně, nejméně však jednou ročně.

8. Použitá literatura a zdroje pro tvorbu ŠVP LMŠ Pecka

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/dokumenty/skolsky-zakon-ve-zneni-ucinnem-ode-dne-1-2-2022>.

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Praha: 2021 [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z <https://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/ramcovy-vzdelavaci-program-pro-predskolni-vzdelavani-3>.

Vyhláška č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-14>.

Desatero pro rodiče dětí předškolního věku. Praha: MŠMT. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/desatero-pro-rodice-deti-predskolniho-veku>.

Asociace lesních mateřských škol [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.lesnims.cz/>.

Vyhláška 410/2005 Sb. o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-410#f2954240>.

DANIŠ, P. Svobodná hra – Jak nechat vyrůst radostné, odolné a samostatné děti. Praha: Smart Press, 2020. ISBN 978-80-88244-17-2.

GORDON, T. Škola bez poražených. Malvern, 2015. ISBN 978-80-7530-006-5.

HECKMANNOVÁ, H. Pět zlatých klíčů. Praha: Malvern, 2019. ISBN 978-80-7530-175-8.

KOOIJMANN, A. Děti a sociální dovednosti: Jak pomoci dětem posílit sebevědomí a zlepšit sociální dovednosti. Didactive Plus 2016. ISBN 978-80-270-0598-7.

KUNZE, P., SALAMANDER, C. Malé děti potřebují rituály. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3405-4.

LAŽOVÁ, L. Mateřská škola komunikuje s rodiči. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0378-0.

MATĚJČEK, Z. Prvních 6 let ve vývoji a výchově dítěte, Praha: Grada, 2005. ISBN 978-80-247-0870-6.

MATĚJČEK, Z. Rodiče a děti. Praha: Avicenum, 1989.

VÁGNEROVÁ, M, LISÁ, L Vývojová psychologie – dětství a dospívání. Praha: Karolinum, 2021. ISBN 978-80-246-4961-0.

VOŠAHLÍKOVÁ, T., BURDÍKOVÁ, L. Příručka předškolního vzdělávání pro udržitelný rozvoj. Praha: ALMŠ, 2012. ISBN 978-80-260-4141-2.